Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. — ЧИСЛО 181. — ДЖЕРЗИ СИТИ, Н. ДЖ., ПЯТНИЦЯ, 5-го СЕРПНЯ 1921. — VOL. XXIX. — No. 181. — JERSEY CITY, N. J., FRIDAY, AUGUST 5, 1921. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ЗЕЛІЗНИЧІ ЮНІЇ ЖАДАЮТЬ ПІДВИШКИ ЗАПЛАТИ.

НЮ ЙОРК, 3. серпня. — В уряді президента зелізниці Лігай Велі зявилася депутація чотирох великих зелізничих юній на східних зелізницях, щоби завдати йому такі питання:

Чи заряди зелізниць привернуть робітничу заплату зелізничим робітникам до такої висоти, на якій вона находилася дня 30. червня сего року?

Чи цофнуть вони усі домагання щодо дальших обнижувань робітничої заплати?

Чи цофнуть вони всі дальші домагання щодо знесення півтораразової заплати за овертайм?

Представителі зелізниць ще не видали в тій справі ніякої офіціяльної відповіди, але покищо видали стейтмент, з котрого виходить, що вони не годяться на привернення робітничої заплати з 30. червня сего року на тій основі, що се значилоби побільшати заплати о 12 процент; що вони не можуть подати ніякого запевнення щодо другого питання, бо в той спосіб вони замкнулиб собі дорогу обнижати робітничу заплату ще далі на случай, якби жите ще більше подешевіло; щодо третього питання, то воно залежить від Федеральної Робітничої Зелізничої Ради, яка власне тепер сю справу розбирає.

Урядники обіцяли дати робітникам офіціяльну відповідь на їх питання зараз по конференції директорів східно-американських зелізниць.

ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКА ЗЕЛІЗНИЦЯ ПРОТИВИТЬСЯ ГОЛОСОВАННЮ, ЗАРЯДЖЕНОМУ ЗЕЛІЗНИЧОЮ РАДОЮ.

НЮ ЙОРК, 3. серпня. — Пенсилвенійська зелізниця заявилася проти нового голосовання на робітничих представників, що мають нараджуватися з представниками зелізниці в справі правил праці.

Сі вибори зарядила кілька днів тому Федеральна Робітнича Зелізнича Рада, призвавши вибори, які межи робітниками перевела сама зелізнича компанія, за неправні. Рада, видаючи се рішення, видала також балоти (картки до голосовання), якими робітники мають голосувати на нових представників. Зелізниця противиться сим карткам на тій основі, що від кождого робітника вимагається, щоби він підписав своє імя на балоті. Зелізничі урядники звертають увагу Раді, що коли Рада признала за недемократичне поступовання переведення зелізницею голосовання серед робітників, то Рада повинна була вже держатися всіх демократичних постанов і звичаїв. Одним з таких демократичних постанов, які Рада не повинна була поминути, являється тайність голосовання.

ЗАКОНОПРОЕКТ ПРО ПОМІЧ ДЛЯ ФАРМЕРІВ.

ВАШІНГТОН, 3. серпня. — В сенаті прийшло до горячої дебати над ріжними законопроектами, які зміряють до несення помочи американським фармерам. Основою дебати був законопроект, внесений недавно від адміністрації, але до нього внесено богато поправок. Ходило передусім за те, чи уряд має давати позички поодиноким фармерам, чи підпомагати організації для збуту фармерських продуктів.

ЗНОВ КУЛАЧНИЙ СКАНДАЛ ПЕРЕД КОНГРЕСОВИМ КОМІТЕТОМ.

ВАШІНГТОН, 3. серпня. — Перед конгресовим комітетом розбирали нині справу політики банкового тіла, що зветься Федеральна Резервова Система. Підчас переслухання в тій справі бувший головний урядник монетарного уряду, Вілiємс, скритикував остро методи урядників ради Федеральної Резервової Системи. Критика так обурила губернатора Гардинга з тої Ради, що він назвав критика брехуном і з кулаками кинувся до нього.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД УЖЕ ПРОПОНУЄ ОФІЦІЯЛЬНО ДЕНЬ ПОЧИНАННЯ МЕЖИНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ВАШІНГТОН, 3. серпня. — Американський уряд уже вислав до головних держав світа урядове запрошення на конференцію в справі розброєння та дискусії над питаннями Далекого Сходу і Тихого Океану. Запрошення виснано на день 11. падолиста, тобто на саму річницю завішення оружя. Конференція має відбутися у Вашінгтоні, хоч в тім згляді запрошені держави ще нічого не постановляли. День 11. падолиста подається лише як пораду, котру держави можуть приняти або відкинути.

ОСТРА КРИТИКА АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСК НА ГАЇТІ.

ВАШІНГТОН, 3. серпня. — Перед комітетом сенату виступав Освалд Вілард, котрий говорив іменем кількох товариств населення острова Гаїті; в їх імени Вілард називав заховання американських війск на сім острові найчорнійшою картою в американській історії і закликав сенат почати слідство в тій справі та постановити вицофати американські війска з острова. На думку Віларда, війск не можна вицофати відразу, бо се булаби руїна острова, але зараз таки треба покінчити заряд острова військовими властями.

УРЯДНИКИ ЗАВІШЕНІ ЧЕРЕЗ БРАК ФОНДІВ.

ЧАРЛСТОН, (Вест Верджінія), 3. серпня. — Нині завішено в урядованю 30 урядників вествержінського прогібіційного уряду, бо уряд не має грошій вести далі свою роботу. Урядників завішено на два місяці, бо в той час сподіються роздобути гроші.

ПОМЕР СЛАВНИЙ СПІВАК КАРУЗО.

НЕАПІЛЬ, 2. серпня. — Найславнійший світовий оперний співак, Генрих Карузо, помер тут сегодня.

В силі і красі тенорового голосу, Каруза доси не перевисшив ніякий співак на світі.

Карузо від кількох десятков літ постійно співав на нюйорській оперній сцені, крім сего виступав у всіх найбільших музичних і оперних центрах Европи.

Природна річ, що крім великої слави, Карузо в часі своєї довголітної співацької карієри, потрафив здобути також великий маєток.

АЛІЯНТИ НЕ ПОЗВОЛЯТЬ ГРЕКАМ ВЗЯТИ ЦАРГОРОД.

ЛОНДОН, 3. серпня. — З тутешних міродайних кругів інформують, що аліянтські держави ніяким способом не стерплять сего, щоби грецькі війска заняли Царгород. Греки мають дуже велику охоту вмашерувати до Царгороду, однак, колиб вони на се поважилися — нема сумніву, що аліянтські війска виступлять проти Греків, щоби охоронити турецьку столицю.

НЕ МОЖЕ ЗАБУТИ НА ВТРАЧЕНУ КОРОНУ.

ЖЕНЕВА, 3. серпня. — Кружать упірні вісти, що Кароль Габсбург, бувший австрійський цісар і король Угорщини, потайки виїхав з Швайцарії і знаходиться тепер, також потайки в Угорщині, щоби поробити всякі приготовання до виконання державного замаху на Угорщині.

Добре поінформовані аліянтські круги впевняють, що Кароль ще раз поновить свої спроби, щоби назад узискати втрачений королівський престол Угорщини.

ПОЛЬСЬКІ ЖИДИ У БЕРЛІНІ ПОМАГАЮТЬ ФАБРИКУВАТИ ПОЛЬСЬКІ МАРКИ.

Урядники варшавського слідчого департаменту при помочі німецької поліції відкрили в Берліні фабрику фальшованих польських банкнотів, в підземній друкарні Еміля Сидова.

Знайдено понад міліон готових 1000 маркових банкнотів і цілу масу матеріялів, потрібних до підроблювання паперових грошей. До дирекції сеї фабрики, що доброхітно помагає польській державній друкарні фабрикувати паперові гроші, щоби лише Польща мала як найбільше грошей, належали слідуючі вірні польські патріоти: Сидор, Йосиф Мілер, Хаїм Горовіц, Мордко Цімер, Берко Лібескін і Йойне Флятов. Решта не згодоси́лася.

ЦІКАВЕ БАЖАННЯ.

Кароль Вандерер, засуджений шікаговським судом на повішення за замордовання жінки, вніс до кримінальних властий просьбу, щоби шибениця, на якій має бути повішений — була прикрашена американськими флягами. Кримінальний шериф заявив, що його власть так далеко не сягає, щоби міг сповнити се бажання засудженого на смерть.

ДУЖЕ ГАРНИЙ УРОЖАЙ В ПІВНІЧНІМ САСКАЧЕВАНІ.

Прінс Альберт. — Висліди на добрий урожай і збір збіжа в північній части Саскачевану є надсподівано гарні. Хотяй в деяких околицях буря і град нанесли велику шкоду, однак се сталося лише в кількох околицях. Вся пшениця вже в колосках, а таксамо 75% засіяного вівса. Наколи гарна погода буде продовжатися, то жнива начнуться вже десь в половині серпня. Як обислюють, то сегорічний урожай в північнім Саскачевані дорівнає тому який ще був в 1915 р. Часті дощі в червни помогли до доброї видатности всякого рода ярини і сіна.

35,000 РОБІТНИКІВ НА ЖНИВА ДО ЗАХ. КАНАДИ.

На мітінгу репрезентантів правительства Альберти, Саскачевану і Манітоби, а таксамо репрезентантів доміниіяльного Департаменту іміграції і зелізних компаній, пороблено заряджения в цілі зниження оплати за перевіз зелізницями для 35.000 робітників, яких потрібно на жнива в Зах. Канаді.

Перший транспорт робітників на жнива переїде через Віниппег дня 8-го серпня.

Пороблено рівнож заходи, щоби спровадити, в разі потреби, потрібне число робітників з Ванкувер і Вікторія.

Як обчислено, то три західні провінції будуть потребувати сего року 44.000 робітників аби зібрати все збіже. Однак з сего числа 9.000 робітників найдеться в містах Зах. Канади.

ПРЕДСТАВНИЦТВО РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, 2. серпня. — Польський уряд дав свій агрімент, щоби послом радянської України в Варшаві був Шумський. Радником українського радянського представника в Польщі є Кургін, а першим секретарем Сіяк (галицький Українець).

ВСЕСВІТНЮ РЕВОЛЮЦІЮ ВІДЛОЖИЛИ.

„Форвертс" подає розмову з шведським комуністом, який недавно повернувся з Москви. Цю розмову надруковано у шведській комуністичній газеті „Фолькетс Тагблат".

На погляд Хвеглунда, Троцький і Ленін умовилися між собою відносно майбутньої політики. Їм тепер стало ясно, що пора всесвітньої революції ще не прийшла і багато часу пройде до її наступу.

У залежности від цеї умови збудована майбутня зовнішня політика совітської влади.

В ПРОСКУРОВІ ТА ОКОЛИЦІ.

На днях до Львова прибула з Проскурова до свого батька панночка Н. До речі треба сказати, що таке явище, коли семья живе по ріжні боки кордону, досить часте. По більшій части по сьому боці кордону живуть чоловіки, а жінки з дітьми залишаються по тому боці.

На тлі такого родинного життя трапляються не рідко трагічні випадки. Так, наприклад, оден зі втікачів післав до своєї родини в Проскурів листа, в якому писав про свою радість, що позбавився большевицького „раю", і радить жінці перейти до нього. Сей лист був перехоплений большевиками і, по прочитанню, був переданий п. Б. через агента-провокатора. Послідний прикинувся щирим Українцем, бажаючим втікти за кордон, і радив п. Б. зробити за його допомогою теж саме.

Нещасна жінка повірила і зібралася в дорогу, алеж в той же день її заарештували і відправили до винницької „чрезвичайки".

Панночка, яка добралася до Львова, розповідає так про життя Проскурова: всі гімназії, вищі, початкові та инші школи в Проскурові зачинені. Істнують лише три школи „трудового типу": українська, польська та російська; мають вони всього 4 кляси, по скінченю яких учні відсилаються до Киева, здебільшого на комуністичні курси. Між иншим, на сі курси відсилають учні також і за якунебудь провину.

Совітські гроші населення не приймає. За 15 польських марок дають 1000 совітських рублів. Із-під полі провадиться торгівля за „миколаївські" та українські гроші.

Потягів, крім військових, нема. Для поїзду зелізницею вимагається перепустка від комісаря, яка дається з великими труднощами. За те розвинена мандрівка ріжних спекулянтів і просто бідних людей з Проскурова до Волочиська за нафтою, сіллю та крамом. Богато із них попадає по дорозі в „чека" і більше додому не повертається.

В Богданівськім лісі (між Проскуровом і стацією Богданівці) перебуває повстанчий відділ з невеликим постійним кадром повстанців-селян.

Сими днями сей відділ напав на большевицьку частину і полоне ним комунистам повстанці повирізали на лобі пятикутну звізду.

ДИКИ В СКІЛЬЩИНІ.

Як доносять з Скільщини, намножилася там велика сила диків. Звірі нищуть засіви на полях, так, що примівом бараболі в Скільщині вже дуже мало. Дики забираються вже поволи нищити овес. Коли влада не найде ніякого охоронного середника проти звірів, населенню грозить голод. Впрочім воно б само моглоби упоратися з диками, якби вільно було тільки стріляти. Але стріляння на них до звірів потягає за собою довгу вязницю людини, або й смерть.

СОВЄТИ ЗВІЛЬНИЛИ АМЕРИКАНСЬКИХ ВЯЗНІВ.

РИГА, 3. серпня. — Американці, увязнені совєтським правительством, вже зістали звільнені — як доносять вісти, наспілі до пресового бюра тут большевицької місії. Однак вісти не подають подробиць дотично числа випущених на волю Американців і дотично місця, з якого вони мають бути перевезені заграницю.

ЧІЧЕРІН ПРО НУЖДУ В РОСІЇ.

ЛОНДОН, 3. серпня. — Заграничний совєтський міністер Чічерін в телеграмі до Вілня доніс, що дуже велика нужда панує в надволжанських губерніях і ситуація там є вправді дуже поважна, однак ріжні пересаджені вісти, які кружать в европейській пресі є неправдиві.

Заграничні капіталістична преса — після заяви Чічеріна, дуже пересаджує факти, маючи в тім свою ціль.

Петроградські околиці не дуже загрожені браком продуктів, бо жнива удалося виратувати в послідний час, за се полудневі части краю, внаслідок посухи і спеки — є в своїх запасах поживи майже зовсім знищені.

СЕЛЯНИ ПІДПАЛЮЮТЬ ВЛАСНІ СЕЛА.

ЛОНДОН, 3. серпня. — З Гельсінфорс доносять, що в околицях навіщених голодом, селяни, заки опустять своє село, щоби вибратися в світ за хлібом — підпалюють свої хати і обійстя.

Много сіл середущої Росії є спалених своїми мешканцями.

МОСКВА ХОРОНИТЬ СЕБЕ ПЕРЕД НАВАЛОЮ ГОЛОДНИХ.

ЛОНДОН, 3. серпня. — З Фінляндії доносять, що в Москві роблять всякі можливі приготовання, щоби охоронити місто перед навалою голодних селян, які тисячами з всіх напрямів йдуть до „матушки—Москви", за хлібом.

Дійшли тут також непотверджені вісти, що в Петрограді знова вибухнув бунт військової залоги.

ВЕЛИЧЕЗНИЙ РОБІТНИЧИЙ СТРАЙК В ЯПОНІЇ.

КОБЕ (Японія), 3. серпня. — Страйк японських робітників, занятих при будові кораблів, поширився на всі корабельні фабрики Японії. Найострійша боротьба робітників проти властителів корабельних заводів йде в місті Кобе. Заява властителів фабрик, що вони є вже готові допустити робітників до технічного заряду, не вдоволила страйкуючих, які доказують, що члени адміністрації, замісць звернутися до них безпосередно — робили наперед переговори зі скебами і через скебів передали свою заяву.

Страйкуючі робітники заявили що не підіймуть праці так довго, доки в фабриках будуть заняті страйколоми.

Поліція арештувала доси понад 400 страйкуючих робітників.

14 ТИСЯЧ АРЕШТОВАНИХ В СЕРБІЇ.

ВІДЕНЬ, 3. серпня. — До віденської соціялістичної газети „Арбайтер Цайтунг" доносять з Білгороду, що в Сербії сидить тепер понад 14.000 людий, арештованих в звязи з замахом на життя сербського регента Александра. Невдалий замах на життя регента Александра був виконаний в червни сего року в будинку парляменту в Білгороді.

Арештованих мучать і печуть горячим зелізом, щоби видусити від них зізнання — пише віденська соціялістична газета.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ЗАХИТАНИЙ.

БЕРЛІН, 3. серпня. — Берлінські газети доносять, що німецький міністеріяльний кабінет з канцлером Віртом на чолі є готовий зрезигнувати в случаю, єли аліянтські держави не задишать окупацію надренських провінцій, або видадуть некорисне для Німеччини рішення в шленській справі.

АНГЛІЙСЬКІ БАНКИ ПОЗИЧАЮТЬ ГРОШІ НІМЕЧЧИНІ.

ПАРИЖ, 2. серпня. — Німецький державний банк одержав від банкирської консорції в Амстердамі за посередництвом фірми Мендельсон і Ко. дальшу позичку в сумі 60 міліонів марок в золоті. Доси голяндські банки позичили Німеччині загальну суму 250 міліонів марок в золоті. Тутешні фінансові круги є однак думки, що поза голяндськими банками криється англійський капітал, що фінансує Німеччину. Фінансова сила голяндських капіталістів є за слаба, щоби могла покрити таку величезну позичку для Німеччини.

В СЛІДУЮЧІМ ТИЖНИ ЗБЕРЕТЬСЯ ІРЛЯНДСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

ДОБЛИН, 2. серпня. — Ірляндська республиканська рада міністрів перейшла через острую кризу на тлі мирових переговорів.

Вже був близьким розлам в партії ірляндських республиканців, однак прийшло до остаточної децизії і порозуміння.

Ся децизія буде мати величезне значіння для будучого уложення відносин і примсе в найблизшім часі мир в Ірляндії.

Відкриття ірляндського парляменту відбудеться правдоподібно за тиждень. З 124 ірляндських послів, послідними часами вибраних, більше чим половина є інтернована або у вязниці.

Ллойд Джордж прирік однак, що всі увязнені ірляндські посли будуть увільнені, щоби могли взяти участь в ірляндськім парляменті.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СЛУХАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ ЕМІҐРАНТИ, РІДНИЙ КРАЙ КЛИЧЕ!

Зі всіх справ, які по розваленню Габсбурської монархії мусіли прийти до полагодження в міжнародній дорозі, одинока справа нашої української Галичини доси не поладнана.

На підставі договору, підписаного в Сан Жермен між Австрією і аліянтськими державами, Австрія відступила всі свої суверенні права до Галичини правительствам Анґлії, Франції, Італії і Японії, евентуально також правительству Америки, коли Америка потвердить санжерменський доґовір.

Правно, власть в українській Галичині тепер мають правительства згаданих аліянтських держав.

Польща має лише хвилеву, військову окупацію Східної Галичини, яку польські політики, дипльомати і світові крутарі, в роді Падеревських, Дмовських і прочої компанії, ріжними політичними інтриґами, циганствами і крутійствами, потрафили виеднати для польської держави у мирової версальської конференції.

Франція, якій Полща служить політичним наймитом і бувший президент Вилсон, який надув Америку і цілий світ своєю „справедливостю", були тими головними чинниками, що позволили польській армії взяти українську Галичину під военну окупацію.

Інакше розуміє военну окупацію культурний світ, а інакше розуміють її Поляки.

Поляки розуміють военну окупацію нашої Галичини в сей спосіб, що Галичина є вже польською провінцією, що на вічні часи має остатися в державній звязи з Польщею.

І після сего розуміння Поляки господарять тепер в нашім краю.

Шибеницями, криміналами, жорстокими нерeслідуваннями нищили і далі нищать український народ Галичини.

Переслідують українські ґазети, позамикали українські школи, не допускають українську молодіж на університет і політехніку, поустановлювали по всіх українських селах війтами самих Поляків, засипали українські міста і села військом, жандармами і шпіонами, щоби зломити духа незалежности в масах українського народа Галичини.

Рівночасно цілими потягами спроваджують мазурських хлопів і кольонізують ними українські села, приділюючи польським зайдам найліпші ґрунта і землю.

Однак на щасте великі опікуни Польщі, що так всюди і все коштом чужих народів протеґували Поляків, вже провалилися.

Політичні поступки Вилсона осудив цілий американський народ, усунувши його від власти і особистого авторітету.

А Франція, змушена сегодня більше слухати чим розказувати.

Справа остаточного вирішення судьби Східної Галичини приходить вже тепер на порядок дневний европейської політики.

Український народ Галичини, цілий і зеднаний, стоїть одноцільним фронтом проти польської влади.

Окружений польськими баґнетами, стоїть неповорушно, з піднесеною головою, дивлячись сміло в очі польським розбишакам, стоїть з затисненими ґубами, з затисненими кулаками — готовий скорше згинути, чим піддатися в підле ляцьке ярмо.

Знає про се урядова Польща, знає також світ.

Законним представником і голосним речником українського народа перед світом є українське галицьке правительство, що уступаючи перед польською навалою, було змушене шукати захисту в чужім краю.

Українське галицьке правительство, сей живий символ непохитної волі українського народа Галичини — бути своїм господарем на власній землі, з свойого тимчасового осідку у Відни, безнастанно упоминаеться перед світом за належне право українського галицького народу, домагається справедливости, жадає негайного усунення зненавидженої польської окупації.

Воно перед усіми міжнародними чинниками і інстанціями, як законний представник свого народа бореться за се, за що наш народ обильними струями проливав свою кров... За свою державну незалежність.

— Остаточне вирішення справи Галичини зближається.

Урядова Польща тремтить. Поляки за ніяку ціну не хочуть опустити Галичину.

Вони-ж на цілий світ вихвалюються своїми польськими богацтвами; що мають копальні нафти, копальні соли, копальні зелізної руди, величезні богацтва ліса, найліпшу подільську землю. Сі всі „польські" богацтва — се богацтва української Галичини. Поляки тих богацтв не хочуть віддати.

Тому ціла урядова Польща і ціла шовіністична національна Польща вже тепер приготовляеться до боротьби за посідання нашої Галичини.

Їх політики і дипльомати крутяться і шпирають по всіх міністеріяльних кабінетах великих держав, вони видають міліони гроша на підкуплення европейської і американської преси, щоби виробити для себе корисну опінію заграницею, ведуть завзяту пропаґанду і аґітацію у всіх державах і краях.

За справу державної незалежности української Галичини стоять тепер на арені світової політики два противники: українське галицьке правительство і правительство польської републики.

Українське галицьке правительство від імени цілого українського народа Галичини за справу державної незалежности української галицької землі і за негайне усунення польської военної окупації.

Правительство польської републики за приділення української Галичини на вічні часи до Польщі.

По якій стороні станеш ти, український емі.ранте?

В тій смертельній боротьбі нашого народа за життя і істновання, не вільно нам еміґрантам стояти збоку, обоятно, не вільно нам лише придивлятися.

Йдемо до боротьби разом з нашим народом. Коли не йдемо з цілим народом до боротьби активно — значить йдемо проти народа.

Ціла наша заморська еміґрація одною лавою стане поруч українського галицького правительства до боротьби з розбишацькою Польщею.

Лише незначне число „червоних", наївних фанатиків, що всюди ще висувають рецепту „світової революції", в яку самі головні доктори, Ленін і Троцький, вже не вірять і купка хрунів, яким поза їх черевом, все на світі є обоятно — будуть стояти з боку.

Наша заморська еміґрація мусить подати поміч українському галицькому правительству в кождім напрямі.

Не лише поміч в політичнім співділанню, але також поміч матеріяльну.

Памятаймо, що польське правительство є богате. Воно з нашого рідного краю збирає податки, продає і шахрує богацтвами нашої землі і грішми в той спосіб здобутими, буде послугуватися, щоби в боротьбі з нами нас побивати.

Українське галицьке правительство має в боротьбі з Польщею моральну перевагу, бо заступає справедливу справу, однак воно не має потрібних в боротьбі матеріяльних средств.

З краю не може одержати матеріяльної помочі, бо край знищений війною і Поляки всяку акцію в тім напрямі безоглядно здавилиби.

Обовязком отже нашої заморської еміґрації подати як найбільшу матеріяльну поміч українському галицькому правительству, тим більше, що се наше правительство о сю поміч нашу еміґрацію кличе.

Устами правительства, кличе о поміч нас, еміґратів — цілий український галицький народ, цілий наш рідний край.

Тому український брате-еміґранте: Отвори ухо, отвори серце, отвори руку, нехай рука йде за серцем, а діло за постановою. КУПИ БОНД ГАЛИЦЬКОЇ ПОЗИЧКИ.

Коли не купиш, не тільки не еси з рідним краем, але проти него, бо його ослаблюєш і йому шкодиш, а памятай, що чого відмовиш Народови, се і для тебе страчене, а що даш Народови, се вернеться тобі стократно.

Отже всі разом і всі до одного, нехай ніхто не усуваеться, нехай ніхто не відтягається, щоби не вийшло на се, що ми з покоління рабів, до неволі звиклих, що стинаючи зуби, згинаючи карки, все дають по розказови, що тільки ворог розкаже, а з доброї волі для власного правительства, для власного народа не вміємо отворити кишень.

Покажімся народом, що самий вміє собі наказати і накази виконує.

Отже всі разом і скоро, бо може бути запізно, всі щедро, бо може бути замало, всі в такій мірі, скільки нас на се стане, нехай про нашу любов і привязання до Рідного Краю посвідчить наша готовість до жертв і посвяти.

НЕ ДОСИТЬ ТІЛЬКИ СЛІВ — ТРЕБА ДІЛ.

Памятаймо, що лише той народ здобуде державу, котрий вміє жертвувати, а жертвує вперед, заки бере і дає більше ніж бере — який навіть на найбільші здобувається жертви і посвяту, коли сего заходить потреба.

ВІРМЕНІЯ І СХІДНА ГАЛИЧИНА.

Туреччина й Польща як гнобителі. — Порівнання з приводу процесу студента Тейліріяна, який убив турецького міністра Талаата-пашу.

В Европі сталася недавно подія, на яку українська преса звернула за мало уваґи. Правда — наша преса в краю не могла цего зробити під польським обуком. Але тим більшу увагу повинна на цю подію звернути наша преса на свободі. І не тільки наша преса, але взагалі преса всіх поневолених народів, яким грабіжницькі наїзники не дають сотворити своєї держави.

Щож це за подія?

На вулици в Берліні, в білий день убив молодий вірменський студент Тейліріян б. великого везира Туреччини, Талаата-пашу. А німецький суд увільнив убийника від вини і кари, хоч Талаат-паша був великим приятелем Німців і хоч Туреччина була найвірнійшим союзником Німеччини.

Щоби зрозуміти вагу цего судового вироку і його пропаґандистичні наслідки в будуччині для всіх поневолених народів, треба знати, чому вірменський студент убив б. начальника турецької держави. Тоді побачимо, чому суд, який хотів бути справедливим, мусів увільнити убийника. Тоді побачимо також, що це знак великої зміни европейської опінії, знак, який віщує смерть всім гнобителям і прощання всім, що мстять за кривду рідного гнобленого народу.

Вірменський студент убив турецького премієра за те, що він дуже кривдив вірменський нарід. Розправа, яку перевів німецький суд, виказала таке підложе убийства:

Вже перед 10 літами молодотурецька організація „Єдність і Поступ" на своїм зїзді в Солуні ухвалила „зробити Турками всіх підданих Туреччини" і заявила, що це може статися тільки насильством. До підданих Туреччини надежали й Вірмени, які не хотіли стати Турками. Коли в 1914 р. вибухла війна, Вірмени як піддані Туреччини сповняли свій обовязок супроти турецької держави, давали рекрутів до турецької армії й боролися в тій армії так, що турецький міністер війни Енвер-паша дуже їх за це хвалив і прилюдно їм дякував за вірність і хоробрість. Але рівночасно його шурин Девдет, валі округа Ван, наказав арештувати визначних Вірмен, причім убито богато невинних людей. А коли спровоковані тим Вірмени піднялися до бунту в місті Ван, турецьке правительство постановило скористати з военного часу і винищити Вірмен в цілій своїй державі. Талаат, що був тоді міністром внутрішних справ, зовсім не крився з тим пляном і виразно сказав членови німецького посольства: „Ми Турки мусимо скористати зі світової війни й основно позбутися внутрішних ворогів; тепер чужа дипльоматія не буде нам перешкоджувати в тій конечній роботі".

Ті слова Талаата не були сказані на вітер. Від тоді вимордували Турки 114.000 Вірмен, мужчин, жінок, дітей і старців. Вже в квітні 1915 вивезли вони з Царгороду на остров Тарзос, опісля в гори Ливану богато вірменських інтеліґентів, артистів, учених, священиків, лікарів, адвокатів і т. д. — без жадної вини й навіть без переслухання, зовсім як це робили й робять Поляки в Галичині з Українцями. Але в однім треба признати моральну вищість Туркам над Поляками: Турецький уряд мав відвагу бодай отверто признатися до свого поведення супроти Вірмен і заявити, що **бере відповідальність** за те, що робить, коли польські наїздники, винищуючи український нарід, підло викручуються перед світом і брешуть, що вони „боронять спокійне населення Галичини перед бандами"... А турецький уряд видав такий розпорядок з 9. вересня 1915:

„Отсим зноситься цілковито право Вірмен, жити й працювати в турецькій державі. Правительство, яке бере за це повну відповідальність, наказує, не ощаджувати навіть вірменських дітей в колисках! Не вільно робити жадних виїмків! Всіх Вірмен, навіть жінок і дітей, навіть хорих, які не можуть самі йти, треба виселити, причім забороняється турецькому народови, охороняти виселенців. Темний турецький нарід не маючи національного почуття, не вміє оцінити високої політики свого правительства, яка спонукує його до такого ділання. Строгість, поспішні марші, тортури й нужда — все те мусить бути примінене супроти Вірмен і то зараз і без продишки, в ціли винищення їх. Урядовцям наказується, виконати все, що та ціль вимагає, без остраху перед карою за це"...

— „О, Боже!" подумає читач, який не бачив роботи польських наїздників... „Якеж це страшне!"

А ми відповімо йому:

— „Так, це страшне. Але є ще страшнійші річи, які роблять Ляхи, що знущається над українським, білоруським і литовським народами вже третій рік на очах усеї Европи й Америки, знущається так само, як Турки, тільки — називаючи свої знущання „охороною спокійного населення"...

Ні, не таксамо, тільки далеко гірше, більш основно і більше жорстоко. Бачимо це з дальших наказів турецького правительства. Незадовго вийшов такий розпорядок турецького уряду:

— „Дійшло до нашого відома, що поодиноких урядовців поставлено перед военні суди за насильства супроти Вірмен. Це може остудити запал инших урядовців, отож забороняється робити щось подібного на будуче!"

З того бачимо, що турецькі військові судді не могли дивитися на знущання урядовців над вірменським народом і судили їх — всупереч виразній волі свого правительства, придержуючись законів, які охороняють невинних людей. А хто чув або бачив за три роки польських знущань, щоби польський суд потягнув до відповідальности хочби одного польського ката за страшні знущання над українським, білоруським і литовським народом?! Казав Господь, що помилує Содому і Гомору, коли в ній знайдеться пятьох праведних людей. А в цілій Польщі не знайшлося навіть пятьох праведних суддів! Маймо надію, що прийде час, коли не буде помилування для Польщі.

З дальших наказів турецького правительства бачимо, що Турки мимо всего милосердилися над Вірменами і їх дітьми, бо турецький уряд забороняє кормити вірменських дітей-сиріт у приютах. Польський уряд не потребує видавати таких заборон, бо Ляхи не тільки що не кормлять українських сиріт, але вимордувавши їх невинних батьків, кидають сироти в огонь горіючих хат, які підпалюють польські жовніри!

З таємних наказів турецького правительства бачимо, що Турки все таки мали якесь почуття права й потребували бодай претексту (видуманої причини) до переслідування Вірмен. Інакше не хотіли сповняти наказів свого уряду. Ось доказ на це:

„Від визначних Вірмен треба вимушувати зізнання й документи про заговори проти турецької держави."

Польський загал не потребує жадного претексту до переслідування инших народів. Всі польські партії від Дашинського соціяліста почавши на шляхті скінчивши навіть без видуманої причини кричать про потребу знищення инших народів і скольонізовання їх землі.

Цікавий такий указ турецького уряду: „Американський посол по наказу свого правительства знов звернувся до нас з запитами, з яких бачимо, що американські конзулі таємно розвідуються про все. На ці запити мусили ми відповісти, що виселення Вірмен відбувається в добрих формах і без небезпеки для їх життя. Супроти цего звертається увагу на те, що (нищеннем Вірмен) не треба робити дивовижі, бо це тимчасово важне з політичних причин. Нищення здержати аж до прибуття Вірмен у відповідну околицю."

В Східній Галичині, спеціяльно на Гуцульщині американські посли вже третій рік мають нагоду дивитися на те, як Ляхи перевисшають Турків у злочинах і жорстокостях. І бачать це ріжні чужі місії, ріжні Червоні Хрести, ріжні орґанізації Квейкрів. Але Полякам ніхто жадних запитів не робить, — бо вони „союзники Антанти". Чи не знайдеться в американських законодатних тілах бодай кілька праведних людей, які видвигнулиб на денне світло потребу міжнародньої кари для Ляхів за їх страшні злочинства?

Дальший турецький указ (з грудня) такий:

„Чужі офіцири фотоґрафують трупи Вірмен при шляхах. При шляхах не сміють межати жадні мерці."

Господи, Господи! В Східній Галичині чужі офіцири зробили тільки фотоґрафій з трупів повішених і замучених Українців, що вагонами можнаб їх везти. Але досі ніхто не спонукав польський уряд, видати бодай таку перестогу. Мабуть тому, що Сх. Галичина після Сан-Жерменського договору знаходиться під суверенністю Антанти... І польський маґістрат в старім українськім місті Перемишлі далі виразно забороняє гребати тіло померших Українців на кладовищі...

Дальше видно з указів турецького уряду, що Турки й навіть урядовці турецькі ріжними способами скривали Вірмен перед переслідуваннями уряду й помагали їм. Бо турецький уряд упоминає раз-у-раз, що за такі добродійні вчинки супроти Вірмен судити-ме кожкого мутессаріфа з Дер-ес-Цору до Баґдаду.

Польський уряд не потрібує видавати таких перестороґ, бо сердя ляцьких урядовців або нікому невідомі факти милопольської публики над політичними вязнями, переслідуваними і т. д.

В січни 1916 р., вийшов указ турецького уряду, забороняючий видавати урядові гроші на добродійні цілі для Вірмен, спеціяльно для вірменських сиріт. Польські урядовці не тільки що нігде не видавали урядових грошей на добродійні цілі для Українців, Білорусинів і инших, гноблених ними народів, але **систематично забороняли самим гнобленим робити складки** на сиріт убитих і вязнів! Таких розпорядків польських старостів єсть безліч.

Однак мимо найострійших указів турецького уряду дальше лучалися між турецькими урядовцями справдішні люди. Бачимо це з того, що в липні 1916 уряд за людяне поведення супроти Вірмен переніс турецького мутессаріфа з Дер-есЦору до Баґдаду.

А хто чув коли про перенесення якого небудь польського урядовця за людяне поведення супроти політичних вязнів?! За три роки ляцьких знущань не було ні одного слідства в тім напрямі!

З вірменських жалоб довідуємося, що арештованим Вірменам дозволяли Турки брати з дому ріжні річи, які від них опісля грабувала по дорозі всяка голота. Нема скарг Вірмен, щоби вязнів грабували турецькі військові або цивільні власти.

А кілько таких протоколярно й судово стверджених фактів, що польські офіцири й урядовці до наґа серед лютої зими обдирали до сорочки політичних вязнів!

Дальше бачимо, що в таборах, де інтерновано Вірмен, одержував кождий з них що дня кукурудзяний хліб, хоч турецька фронтова армія пухла з голоду. А подивіться на заприсяжені зізнання Галичан інтернованих Поляками в таборах у Пикуличах, Буґшопи, Віснічу і т. д.! Тижнями не давали їм Ляхи взагалі жадного харчу, ні навіть води і не допускали харчів, привезених родиною так, що тисячі Українців заморили голодом на смерть на очах всего світа! І досі нема навіть одного слідства в тій справі, і досі культурний світ не відібрав ще Польщі можности, знущатися над народом у Східній Галичині!

Майже всі укази проти Вірмен підписував Талаат, беручи на себе відповідальність за них.

Дальше довідуємося з актів, що папський леґат інтервеніював у Енвера-паші в справі переслідування Вірмен. Чомуж досі не оповіщено папських інтервенцій в справі переслідування галицьких Українців, хоч Поляки зневажили многі церкви нашого народу і хоч Турки не робили так з вірменськими церквами!

Цікавий документ єсть допис німецького учителя до берлінського уряду заграничних справ, в якім він описує знущання Турків над Вірменами й додає, що страшні пляни грозять там упасти на честь Німеччини (як союзниці Турків). Цікаво — кілько Французів написало такі звіти з Польщі про поведення Поляків супроти Українців.

Словом — Турки страшенно переслідували Вірмен в часі війни, майже таксамо, як Поляки галицьких Українців. І за це вірменський студент убив на вулицях Берліна турецького міністра. Він виступив, як месник свого народу. І німецький суд оправдав його. Перед цілим світом виставив йому свідоцтво своїм вироком, яке каже до месника: „Ти праведно поступив, убивши ката, що переслідував твій гноблений нарід. Ти оправданий за те, що убив представника держави, яка гнобила твій рідний край і нарід. Ти поступив як мущина. І можеш свобідно ходити по білім світі, маєш право сміло дивитися в очі людям."

Богато довідався широкий світ про Вірмен з судової розправи з приводу убиття турецького представника на чужині. Довідався й оправдав убийника. Бо не міг його засудити.

Вірменські організації за кордоном предложили з того при-

воду судови й розіслали на всі боки страшні документи про переслідування їх Турками. Найцікавійші з тих документів такі: 1) Documents officiels concernant les massacres armeniens, видав Aram Andonian у французькій мові (Paris, Imprimerie Turubian). 2) „Смертельний хід вірменського народу", 3) „Німеччина й Вірменія" — оба останні твори в німецькій мові (Potsdamer Tempelverlag).

Чиж не може кожда українська редакція, кожда організація на чужині здобутися бодай на видання плякату в чужій мові про страшне гноблення Поляками Східної Галичини? Чож не можна порівняти цего гноблення з гнобленнем, якого допускалися Турки? Чиж не можна розліпити таких плякатів по всіх більших містах ріжних держав світа, які рішають про долю народів? Чиж не можна звернути увагу чужих народів, що гріхом єсть удержувати які небудь торговельні й фінансові зносини з Польщею, яка із-за гноблення чужих вір і народів скорше чи пізнійше мусить завалитися! Чиж не можна при виборах до законодатних тіл зобовязувати кандидатів до прилюдного освітлення галицької справи в чужих парляментах?

Особливо корисна булаб така пропаганда в обох великих англо-саських державах: Англії й Злучених Державах Північної Америки, як також у всіх англійських домініях, які стали вже самостійними державами й мають великий голос в заграничній політиці Англії.

Не засипляймо справи, поки ще дихає український нарід Східної Галичини, поки ще польські наїздники не винищили його до останка! А. Ч.

З ДНЯ.

БОРИСКІЯДА.

Від кількох літ редактором газети „Народна Волю", яку видає для своїх членів „Український Робітничий Союз" в Скрентоні, Па., є пан Дамян Бориско, монах з монастиря о. о. Василіян в Галичині, а тепер — як він каже — соціяліст і учитель соціялізму.

Хто читає наукові праці і політичні статті пана Бориска, то передівсім побачить одно: що він ненавидить світ і люди. Він ненавидить життє. Про все, про що пише, не пише чорнилом але жовчию. Нею налагається затроїти душу і серця всіх читачів „Народної Волі", зглядно членів „Українського Робітничого Союза", котрий її для тих членів видає.

Чому пан Бориско ненавидить світ і люди і життє, не наша річ в те входити. Якби пан Бориско був великим чоловіком, то колись історики за сим слідили би, але що він є тільки смиренним монахом, то нас обходять лише його смиренні монашеські писанія. Нас інтересує тільки ся отрута, яку він сіє друком коштом української організації.

Факт є, що пану Борискови все виглядає чорне, гірке, затроєне; все йому, як то кажуть осточортіло.

Як він бачить світ і люди, так і пише.

Та вже найбільше йому осточортіло і найбільше він ненавидить все, що українське.

Відколи він вийшов з монастиря і став редактором, він ще слова одного доброго не сказав про щонебудь українське. Все, що українське, у нього зле.

На все, що українське, він накидається і лає; мече болотом і громами; опоганює та оклеветує. Ніодин Українець у пана Бориска не є добрий. Ані одна українська партія або організація, або якась українська акція чи праця не є добра, але є зла відразу, вже через саме те, що українська. Одним словом, все, що має імя українське, у пана Бориска є зле. Аби читачі „Народної Волі" не гадали інакше, він їм се представить зараз у ґазеті. Щонебудь вирине серед Українців, пан Бориско чалапне своє перо в жовч і обмаже перед читачами в як найпоганійшому світлі. Всьому, що українське він вже найде латку і причіпить, аби читачі знали і виділи, що ніщо українське світі не може бути добре.

За кілька літ своєї писанини в „Народній Волі" пан Бориско ще нічого українського не найшов доброго кромі себе самого.

На цілі Україні на думку пана Бориска лише один Бориско є добрий, чесний, розумний справедливий і великий. Він каже, що лише він має правду і більше ніхто; що лише йому треба вірити і лише його слуслухати.

Пригадуємо собі, що кромі себе пан Бориско раз похвалив був американські патентовані ліки, які, як казав, є ліками для бідних (американські власти остерігають перед тими ліками).

Отже є тільки один патентований патріот Бориско, а крім него ще є добрі патентовані ліки, а зрештою все є зле. Бракує тільки, аби ще пан Бориско і свою критику всього, що українське, опатентував. Тоді вже всюди знали що пан Бориско то не хтобудь але патентований і патріот і критик.

* * *

Пан Бориско так розуміє завдання української народньої газети, щоби все, що українське, лаяти, чорнити і нищити.

Але, чи таке має бути дійсно завдання української народньої газети?

Чи українські робітники мусять тисячі долярів складати на се, аби один мізантроп (ненависник людий) три рази тижнево повторяв їм безупинно свої глупі „поучки", що все, що українське, є зле і повинно бути знищене; що окрім Бориска навіть ніщо доброго не може бути; що поза Борискомом немає вже світ і людий?

Все тесаме і тесаме і тесаме.

Якби читачі „Народної Волі" переглянули цілі річники своєї газети, то побачили-б там скрізь все одно і тесаме. Все одні і тісамі борисківські „аргументи", лише трохи переставлені або підставлені. Пан Бориско богато не думає, бо і пощо-ж, аби переповісти лайку чи, як він каже, „критику" і „поученнє тим, що не вчились розуму у пана Бориска ані в тих школах, що він.

Всі читачі „Народної Волі" мають бути заінтересовані тим, як пан Бориско скритикує те або се серед українського народу і на тім вдоволитись. Він за всіх них вже передумає своєю тяжкою монашою головою, а вони мають за ним вже лише побаламкувати своїми головами, як вірить пан Бориско.

Як наприклад в селі Мозолівці стара баба Зазульчиха на потоці лаяла всіх і вся за все і вся, а люди слухали і махали головами, — так тут в „Народній Волі" стара баба пан Бориско лає все, що українське, а читачі мають, на його гадку, тілько махати головами і потакувати бездушно.

Ой ні, — не таке є завданне української газети!

Загалом газета має дати науку, образованне читачам.

Вона має подати їм правду і має її виснити, або дати читачам, аби самі вияснили її, щоби було знати гадку загалу, а не тілько, аби загал знав три роки гадку Бориска.

Газета має бути лідером, лідером в громадській роботі, але ніколи лідером в нищенню громадської роботи, як се розуміє пан Бориско.

Газета має давати заохоту загалови до праці, до боротьби і витривання в боротьбі, а не сіяти зневіру і знеохоту, як се розуміє і три роки сіє пан Бориско.

Народня газета мусить мати віру у великі ідеї народу і ту віру вщіплювати в душі читачів. Шевченко в найтяжші хвилі своєї неволі вірив у великі ідеї свого народу і ту віру передав серцям міліонів. А чоловік, що попав в чорну зневіру як Бориско, голосить її 5,000 людям через три роки без найменьшого устанку і ані не видить, який він злочин поповняє супроти народу, котрий лише великою вірою у свою велику справу може побідити.

Коли жидівський пророк Йошуа голосив Жидам зневіру, Жиди хотіли його вкамінувати і він виратувався від смерти тільки тим, що здурив Жидів, що він є зісланий з неба. Так дурить людий і пан Бориско, що він до ширеня зневіри є зісланий кимось, але вже не здурить, що з неба, бо всі знають, що він прийшов лише з василіянської монашої келії.

Кождий розумний критик, а редактор таким повинен бути, о скільки се можливе, в критиці не шукає тільки за самим злим і чорним. Він у всім шукає світла і тіни і ті світла і тіни представляє своїм читачам. Бо критика то не є лайка старої баби Зазульчихи, але шуканне і пізнанне правди. Критик має піднести добре і красне, а лихе виріжнити і вказати, яке воно повинно бути, аби не було зле. А пан Бориско не глядить на жадні світла ні тіни, лише таляп не болотом з усієї сили, якщо її має, і називає се критикою. Притім до своєї „критики" добирає і дошукує все тільки українські річи.

* * *

Се дуже замітне, що пан Бориско посвятив газети „Українського Союза" виключно тільки для лаяння та оклевечування і очорнювання справ українських.

Для нього мало газет польських, московських і кацапських, котрі очорнюють все, що українське, ні, — він ще найшов собі для тої цїли і українську газету.

Люди злобні і злої волі могли би сказати, що то не пан Бориско найшов українську газету для оклевечування української визвольної боротьби, але що наприклад польські агенти, котрі з Варшави приїхали до Америки з грішми найшли пана Бориска так як в Галичині найшли Яцкова, Демянчука і Твердохліба, — однак ми, яко люди доброї волі, того не кажемо, мимо того, що пан Бориско, хотяй пише проти Українців в кождому числі „Народної Волі", то проти Поляків і їх розбою над нашим краєм не пише ніколи ані одного словечка. Ми гадаємо, що пан Бориско пише проти визвольного руху свого народу лише тому, що ненавидить світ і людий, а чому про Польщу і її розбої мовчить як Падеревський, то поправді не знаємо. Може гадає їхати в Польщу, а може хоче вступити до польського монастиря. Може колись ся містерія як вияснится.

А може пан Бориско є з уродження боягуз, трус.

Бо признакою трусів є, що накидаються на своїх, а чужих бояться навіть зачіпати.

Як то пісня співає:

А я хлопець молоденький,
Тільки до розбою;
А як вийду на улицю,
Гусака ся бою.

КАРУСО.

Дня 2. с. м. помер в рідній Італії, в місті Неаполі, над Тиренським морем, найславнійший світовий співак тенор Енріко Карусо.

Тому кілька місяців він тяжко був занедужав в Ню Йорку. Коли трохи прийшов до здоровля, виїхав з жінкою і маленькою донечкою на літо до Італії. В полудневій Італії над морем, в Неаполі, почувався ліпше, як писав своїм приятелям в Америці.

Ще недільні нюйорські дневники помістили його фотографії з Неаполю, на яких він виглядав вдоволений і веселий, а ось два дні відтак приходить відтам вістка, що він помер. Помер по тяжкій операції.

Вістка рознеслася лискавкою по цілому світу. І цілий світ культурний посумнів, бо розуміє свою велику втрату.

Карусо яких 20 літ співав в Ню Йорку в Метропалитен Опера в зимових сезонах, а на літо їздив домів, до Італії. В інших краях виступав давнійше часто, на гостинних виступах.

Коли він мав 11 літ, співав за одну ліру (20 центів) на недільному богослуженню в хорі в церкві в рідному місті Неаполі, а в останніх роках брав за один виступ три тисячі долярів і більше.

Помер некоронований король співаків і співолюбивих людий культурного світа. Своїм золотим голосом він вибився на на се місце, а по його страті весь культурний світ у смутку шле йому вінці і прощальні слова на могилу.

Музика і спів се найкрасша признака культурности народу і тому народи культурні вміють оцінити отрату по найбільшому співаку, хотяйби й не чули його голосу. Бо в нинішних часах культурний світ знає себе і на найбільшу віддаль.

Коли Карусо співав перед 5.000 осіб, він збирав тільки оплески признання, а ті оплески гомоніли і далі серед міліонів і міліонів. Ворогів він не мав і не міг мати, бо співак, що має іскру Божу, се не писменник ані агітатор, що має стільки приятелів що й ворогів. Се й не князь ані цар ані президент, що теж мають і приятелів і ворогів. Він як соловій всіх радує і тішить і всі йому приятелі.

Але чи він самий щасливий?

Щастє всіх мусить бути щастєм його, щастєм великого чоловіка, але воно йому відбирає щастє звичайне звичайного чоловіка, яке іноді буває більше від щастя великого чоловіка.

Карусо се відчував. Він часто ходив між італійських робітників; до їх бідних домів і їх бідних ресторанів шукати того звичайного щастя звичайного чоловіка, яке находив в розмовах щирих з робітниками і в жартах та споминах.

Коли тому 12 літ спитався його один нюйорський редактор, чи він чується щасливий, він сказав, що він є невільником свого голосу. „Я не можу — казав він — ані їсти, ані пити, ані спати, ані бути чоловіком. Тягар, який дав мені мій дар, є тяжщий ніж нагорода. Іноді, як іду спати, я молюся, щоби я стратив свій голос на, завсіди, але рано буджуся, а він ще сильнійший".

І не судилось йому вже бути звичайним чоловіком. Перестав співати і небаром перестав жити.

Вернувся зложити кости в Неаполі, де родився. Кілько він його бачив, а ще перед смертю хотів побачити. Італійська пословиця „Веді Наполі е поі морі" (Побач Неаполь, а потім вмирай) говорить чужинцям, аби побачили Неаполь заки умруть, але й Карусо хотяй не перший і не тисячний раз, а хотів ще перед смертю побачити се місто, де перед 47 літами побачив уперве голубе небо італійське.

Карусо помер, але він довго жити-ме в серцях міліонів Італійців і других народів.

Сот. К—к.

Спомини парляментара

УРИВКИ ІЗ ДНЕВНИКА.

(Зразки польської культури).

(Продовженне).

(4)

Поїзд їхав поволи і дуже остірожно, бо як виразився наш поручник:

„Терен ешче не зупелне очищони од банд і патролі украіньскіх."

Перед Галичем поїзд станув. Дальше їхати не міг, бо міст на Дністрі був знищений. Пішки мали ми перейти дорогу до возового мосту і переправитись лодкою на другий бік. Над рікою чекали досить довго заки не переправився якийсь польський відділ. Був час добре приглянутись знищеному мостови, що наповнювало мене якимсь утаєним вдоволенням. Так знищений міст не можна буде скоро направити і ще довший час буде він великою терешкодою в правильній комунікації. Рірвана часть моста між середними філярами лежала в розбурханих филях Дністра. Вязання мостові крайних філярів не видержали тягару і сили розриву, урвались і з обох боків повисли у воздусі кільканайцять метрів над водою.

мились ми з якимсь польським

Підчас переправи познакосотником саперів. Серед розмови говорив він:

„Коли прийдете до своїх, прошу пограту льовати тому старшині, що нищив цей міст. Найскорше за шість неділь будем могли його направити."

В Галичу на ринку бівакував відділ польських уланів. Між чат убраних в військові однострої. Постава того „мішаного" війска була така, що просили ми нашого поручника запровадити нас чим скорше до якоїсь хати. Зайшли до польського священика, та очікували підводи, якою мали їхати до Станиславова. Священик приняв нас ввічливо. В розмові старались ми розвідатись дещо про наші відступаючі війска. Він розповідав, що справді трафлялись випадки рабунку, а навіть убито одного Поляка, та це робили малі відділи, що підчас відступу відбились від своїх частин, однак за це не можна винувати цілої армії. Це звичайне явище у відступаючих війск. На загал частини відступали в повнім порядку, а старшини вповні опановували їх і держали в руках. Через Галич відступали відділи полк. К. і от. Б. здисципліновані і карні.

Під вечір знайшлась підвода — маленький жидівський візочок — де двох людий не могло вигідно сидіти. Нас їхало шістьох, нас двох, ескорта троє людий і візник. Положено на середині дві вузенькі дощинки, повсідали ми майже оден на другім і рушили в дорогу. Ішов дощ і темно було дуже. По дорозі стрічали розбиті грузовики, вози і убиті коні — звичайний вид куди пройшла военна хуртовина. Около півночи приїхали до Станиславова. Місто неначе вимерло, ні одної стійки на улицях, мертва тишина, лише на перехрестях вулиць світились блідим світлом лямпи. В команді міста одержали від якогось може 15 літного хлопчини посвідки на кватири. Звідси поїхали на вул. Собіского до якогось дрантивого готелю, де перемоклі до нитки переспали ніч. Не стеріг нас ніхто, навіть дверий не замкнено на ключ, до чого ми вже так були призвичаєні. Оставатись самим було досить неприятно, бо не мали ніяких посвідок ані документів.

Рано коло 10 год. зявився поручник і казав скоро збиратись, бо підемо до команди.

Розуміесь про якесь снідання не було і бесіди. Вийшли на вулицю. Був сонішний гарний день. Ціла станіславівська польонія святкувала з одушевленням „Свято побіди". Доми прикрашені сотками червоно-білих прапорів, рух на вулицях надзвичайний. Майже у кождого прохожого червоно-біла кокарда на трудях, дівчата в народних польських строях. На хідниках ще не позамітане шкло з побитих українських вивісок. Ні одної української вивіски вже не видно, що було намальоване позамазувано вже фарбою.

В команді 4. польської піхотної дивізії, куди нас запроваджено, рух надзвичайний. Тиснеся богато людий ріжних кляс і становищ, не знати, по що і за чим. По коридорах бігають — я мав враження зовсім безцільно — прибрані як на парад польські старшини в срібних лискучих погонах і ріжнокольорових аксельбантах. На лицях горда, геройська міна. В великій гарній салі на І. поверсі ждали ми більш години, заки попроваджено нас до розвідчого старшини. Від него зажадали ме рішучо допустити нас до шефа штабу дивізії (ним був той сам майор ґраф Тишкевич з Дрогобича) де хотіли пожалуватись на обходження з нами, про що зовсім вітверто признались розвідчому старшині. Він кудись вийшов а вернувши по хвили сказав, що шеф штабу має богато роботи і прийняти нас не може. По тій заяві казав нам перейти до другої кімнати, де застали ми цікавий вид. Під кождою стіною стояли дві стійки з крісами на остро, крім него по дві стійки коло кождих дверий. Серед людий в кімнаті було кількох українських арештованих старшин і підполк. П. де Я, бувший шеф штабу III., а відтак II. Укр. Гал. Корпуса. Від него довідались ми, що він арештований. Дальше розповідав нам що в тій кімнаті держать самих арештованих, а коли ми тут попали, то і ми здаєсь вже арештовані.

Пізно по полудни покликано нас знова до розвідчого старшини. Цей сказав, що підвода вже чекає і сейчас поїдемо через Тисьменицю на Дністер, де в околиці Палаліче-Товмач маємо перейти через польські лінії. Підполк. Ф. зажадав на це досить енергічно не морити нас голодом і дати що їсти, бо вже цілу добу в устах нічого не мали. Доперва тоді дістали ми трохи якоїсь густої зупи і кусень мяса.

Під будинком очікував той сам жидівський візочок, що привіз нас із Галича. Ескорта змінилась. Зголосився якийсь хорунжий піхоти, який своїм поведенням зраджував дуже малу інтелігенцію, шорсткий та зарозумілий. Підчас подорожі ми до него майже не відзивались, однак він в безперестанній розмові з своїми жовнірами переслав нам не одно терпке слово.

Під вечір були ми в Товмачі. Місточко прикрашене польськими прапорами, але на улицях, крім поодиноких груп польських піхотинців, не видно нікого. Заїхали на кватиру якогось капітана, команданта „льотней компанії". Він зараз передав нас свому одютантови — підпоручникови, що як нам відтак оповідав брав участь в падолист ових боях у Львові. Закидав Українцям в тих тяжких боях зраду і підле поступовання, висловляючи безперестанно „польскон рицерскосьць".

В районі його сотні перейти ми не могли, бо заявив, що на провім крилі має сотня злуку з Румунами і становище його ще зовсім не вияснене.

Ми мусіли вертати знова до Станіславова і нових доріг шукати. Поміщено нас в кімнатці на піддашу готелю „Австрія". Пізно ночею полягали голодні спати. Другої днини ніхто до нас не являвся, ніхто не стеріг, неначеб забули про нас. По полудни приніс нам жовнір пів шальки чорної військової кави і пів бохонця чорного хліба. Цего ми не рушили, хоч як були голодні.

День був гарний, вікно отворене і ми гляділи на оживлену вулицю. На другім боці був маленький склеп, де стара жидівка продавала всілякі дрібнички. Туди зайшов гуртом польських кавалеристів, набрали якогось товару та хотіли платити гривнами. Жидівка відказалась приняти гроші, почала кричати і вимахувати руками. Утворилось збіговище, а оден з кавалеристів зганьбив жидівку найординарнійшими словами, кинув гроші на землю, дав її кілька штовханців та сміючись відійшов. Польські старшини приглядались цему, але не вмішувались.

(Далі буде).

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць липень 1921 р.

ПРИХІД:

Від.	Вкладки	Від.	Вкладки
1.	364.81	141.	13.71
2.	106.72	142.	93.50
3.	49.19	144.	50.54
4.	63.81	145.	36.72
5.	35.67	146.	60.58
6.	24.68	147.	129.39
7.	136.42	148.	10.04
8.	22.13	149.	41.39
9.	90.89	150.	8.04
10.	168.33	151.	44.86
11.	4.44	152.	17.36
12.	109.83	153.	17.01
13.	46.18	154.	46.95
14.	38.64	155.	186.18
15.	26.81	156.	29.51
16.	36.20	157.	53.19
17.	29.46	158.	7.85
18.	113.63	159.	32.90
19.	9.19	160.	78.72
20.	96.66	161.	41.07
21.	19.79	162.	39.24
22.	49.17	163.	31.90
23.	19.61	164.	34.70
24.	74.36	165.	139.87
25.	24.34	167.	18.66
26.	19.08	168.	94.84
27.	53.07	169.	22.70
28.	117.00	170.	145.00
29.	107.76	171.	39.00
30.	34.26	172.	46.98
31.	9.01	173.	27.96
32.	25.43	174.	43.66
33.	27.46	175.	86.63
34.	63.58	176.	30.37
35.	22.99	177.	10.52
36.	34.79	178.	32.54
37.	20.78	179.	166.62
38.	203.73	180.	14.87
39.	57.14	181.	75.09
40.	14.61	182.	45.77
41.	46.62	184.	8.84
42.	72.49	185.	29.44
43.	16.11	168.	70.87
44.	65.55	187.	35.33
45.	93.33	188.	9.84
46.	26.38	189.	12.42
47.	15.62	190.	11.45
48.	79.71	191.	43.39
49.	7.35	192.	31.33
50.	23.56	193.	122.15
51.	48.99	194.	6.90
52.	19.86	195.	33.11
53.	40.25	196.	34.02
54.	14.07	197.	28.65
55.	49.14	198.	34.36
56.	47.92	199.	15.84
57.	63.79	200.	58.35
58.	29.03	201.	16.84
59.	43.41	202.	18.81
60.	6.38	203.	48.05
61.	62.65	205.	18.90
62.	68.74	206.	141.06
63.	226.95	207.	25.14
64.	42.17	208.	22.70
65.	139.20	209.	113.57
66.	60.66	210.	37.46
67.	60.83	211.	55.74
68.	15.94	212.	11.56
69.	85.26	213.	183.16
70.	203.32	215.	38.68
71.	16.65	216.	24.66
72.	29.92	217.	168.35
73.	22.03	218.	156.27
74.	25.00	219.	25.21
75.	45.85	220.	84.87
76.	165.55	221.	197.94
77.	50.79	222.	11.61
78.	138.97	223.	105.27
79.	8.00	224.	14.55
80.	27.00	225.	18.71
81.	114.53	226.	19.77
82.	33.88	227.	35.06
83.	64.01	228.	40.07
84.	13.68	229.	148.61
85.	86.14	230.	102.63
86.	156.70	231.	30.71
87.	67.70	232.	15.69
88.	12.75	233.	47.22
89.	17.63	234.	120.54
90.	60.26	235.	63.46
91.	143.92	236.	26.74
92.	14.02	237.	107.45
93.	14.21	239.	148.82
94.	44.87	240.	25.69
95.	41.63	241.	47.73
96.	142.94	242.	23.85
97.	22.37	243.	54.49
98.	111.83	244.	23.61
99.	117.87	245.	94.17
100.	49.98	246.	17.89
101.	41.91	247.	154.10
102.	206.03	248.	39.86
103.	56.91	249.	29.10
104.	145.99	250.	13.48
105.	75.61	251.	49.40
106.	141.88	254.	95.21
107.	46.97	255.	53.97
108.	62.41	256.	13.14
109.	98.28	258.	27.61
110.	26.91	259.	112.77
111.	19.65	262.	15.90
112.	122.57	263.	17.29
113.	62.94	270.	133.25
114.	49.15	173.	37.38
115.	23.85	274.	106.28
116.	9.82	276.	230.92
117.	82.21	277.	25.69
118.	68.69	278.	43.48
119.	25.26	282.	68.64
120.	84.95	283.	69.83
121.	49.47	286.	40.17
122.	12.50	288.	66.78
123.	35.00	290.	24.62
124.	46.03	291.	24.93
125.	18.07	292.	81.29
126.	35.19	295.	95.77
127.	69.90	296.	85.82
128.	31.04	300.	231.50
129.	14.73	301.	92.08
130.	150.90	303.	10.87
131.	27.00	308.	84.10
132.	104.02	314.	9.49
133.	136.80	315.	8.06
134.	20.28	316.	126.45
135.	121.54	317.	44.32
135.	113.12	318.	32.22
137.	56.35	320.	27.46
138.	28.38	321.	47.85
139.	22.15	322.	22.16
140.	44.28	323.	51.70

Від.	Вкладки	Від.	Вкладки
324.	51.60	367.	52.47
326.	94.91	369.	64.65
330.	82.51	370.	93.05
332.	35.05	371.	48.73
336.	97.25	373.	38.50
338.	195.99	379.	98.10
339.	56.41	380.	28.06
341.	65.63	381.	14.88
342.	68.24	384.	94.30
344.	15.90	385.	73.63
347.	25.27	388.	89.01
350.	48.62	391.	22.46
351.	17.98	392.	7.95
354.	38.27	393.	30.08
355.	37.04	396.	58.42
357.	25.89	400.	33.65
363.	51.51	401.	24.73
364.	54.02	402.	14.93
365.	52.80		

Сплата морґеґів	4.350.00
Процент від морґеґів	315.70
Процент від бондів	720.00
Процент з банків	1.900.57
Сирітські части по бл. п. Мих. Дик, від. 54	900.00
Разом	27.190.08

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Андрій Лапиця, в. 91	1.000.00
Михайло Дик, в. 54	1.000.00
Павлина Сахар, в. 112	500.00
Семен Данилів, в. 225	155.75
Ольга Драґан, в. 63	1.000.00
Еґі Клебан, в. 209	500.00

Запомоги з фонду запомогового:

Стефан Кащак, в. 38	50.00
Іван Зущак, в. 69	50.00
Семен Демчко, в. 98	50.00
Н. Дороцький, в. 102	50.00
И. Сосніцький, в. 103	50.00
П. Самсон, в. 145	50.00
П. Бальсаревич, в. 193	25.00
Дмитро Музика, в. 209	25.00
Петро Хлиста, в. 276	50.00
Вас. Соколик, в. 183	200.00
Мих. Черепанюк, в. 209	50.00
Алекс. Гладь, в. 149	50.00
Іван Драбик, в. 273	100.00
Вас. Борачок, в. 283	100.00
П. Волянський, в. 248	100.00
Марія Корпан, в. 69	75.00

Розходи адміністраційні:

„Свобода" за орґан	2.825.70
„Свобода" за чищеннє, праці і інвентар	373.50
Платня гол. уряду	445.00
Платня гол. лікаря	37.50
Справи правні	165.00
Видатки і кошта подорожий в справах правних	59.94
Канцелярійні видатки	86.88
Печать	3.75
Інвестованнє гроший в мійських бондах	35.260.35
Разом	45.047.54

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. червня	197.836.29
Прихід за липень	27.190.08
Разом	225.026.37
Разхід за липень	45.047.54
Готівка з кінцем міс. липня остає	179.978.83

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	179.978.83
Морґеґі	48.920.00
Бонди	372.072.85
Реальність	19.500.00
Друкарня	29.000.00
Разом	649.471.68

Стан довжний:

Фонд посмертний	355.145.04
„ резервовий	152.114.24
„ адміністрац.	26.316.19
„ запомоговий	8.286.78
„ народний	259.41
„ конвенційний	2.033.01
„ сирітський	105.272.01
Разом	649.471.68

С. Ядловський, гол. пред.;
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

ДОПИСІ

БРУКЛИН, Н. Й.

I.

Заява.

В ч. 171 „Українських Щоденних Вістий" якийсь „Громадянин" помістив допись з Бруклина п. з. „З українського життя в бруклинській кольонії". Автор сеї дописи накидається на товариство ім. Богдана Хмельницького і на особу п. М. Баглая. Він запевняє, що на однім засіданню згаданого товариства п. Баглай ставив внесенне, що хто з членів піде на большевицький пікнік, то той член буде викинений з товариства. Яко предсідатель тов-а ім. Богд. Хмельницького в Бруклині я отсим заявляю, що се товариство не мало жадних дискусій на своїх засіданнях, не було жадних внесень і не розбирано жадної справи щодо большевицького пікніку, бо наше товариство не має нічого спільного з большевицькими ідеями.

Григорій Бардак,
предсідатель тов-а ім. Богдана Хмельницького в Бруклині, 22. відділ У. Н. Союза.

II.

Большевицьке божевілле.

В нашій українській громаді знаходиться горстка здеправованих мальконтентів, котрі від насу свого тут побуту належали до всіх партій. І коли яка лиш появилась нова партія, покидали стару, а вступали до нової, так що свої погляди і переконання зміняли що хвилі. Тим оказали вони свою нестійність, брак характеру а вслід за тим і брак чести.

Коли відгомон про рай большевицький в Росії і в Америці в пресі ріжноязичній відбився, то і в нашій громаді найшлися лже-учителі, котрі показували робітникам грушки на вербі, представляли рай в совітській Росії і обіцювали, що прийде час, що і в Америці будуть ділитися чужим майном, фабриками, каменицями, чужими капіталами. Розуміється, що на таку примапу таких аґентів приступало до їх гуртка значне число молодіжи, котра, не маючи охоти до праці, очікувала тої манни жидівської, що їй з неба впаде. Вже руки затирали з радости, як то вони будуть мешкати в чужих палатах, автомобілями їздити і добрі циґара курити.

Симпатії їх росли до часу, поки загони большевицької банди не напали на Східну Галичину. З хвилею, коли наспіли вісти з Галичини про знущання, морди і рабунки, поповнені большевиками на безборонним населенню, і коли ті вісти дісталися до прихильників большевії, отворилися всім очи і вони пізналися на фарисействі платних аґентів большевицьких. А опісля, коли большевики відступили в договорі в Ризі з Поляками Холмщину і Волинь, котрі палежали до Росії, а Східна Галичина зовсім їх не обходила, від того часу постійно число приклонників большевії стало зменьшатись. Осталося їх мале число тимняків, майже всі неграмотні, котрі при нагоді, яка їм трафиться між людьми такими темними як вони або ще дурнійшими, хвалять правительство Лейби Троцького, в дусі ділятся вже чужим добром і жиють надією, як то вони, вернувши до краю, стануть большевицькими комісарами, та який лад запровадять.

На услугах аґенції большевизму стоїть жидівська шматка, писана українськими буквами, а редаґована жидками за російські рублі, котра на глум Українцям носить назву „Українські Щоденні Вісти". Редактори сеї шматки поміщують самі клевети й очернення на всіх, що звуть себе Українцями і не годяться з їх большевицько-комуністичними поглядами. Товариші редактори хотять жити по комісарськи, а що їм рублів замало, то установили собі пресовий фонд на піддержанне „большевицьких вістий". І де тільки чують податний ґрунт, там вони через своїх платних аґентів втискаються між товариства, представляють зБольшевиченим товариствам, яку користь приносить редаґованне сеї шматки, а притім жебрають на пресовий фонд для піддержання сеї шматки. В суті річи сей фонд іде на добрі платні жидівських редакторів.

Заходом тих червоних товаришів два тутешні товариства, „Запорожська Січ" і „Просвіта", устроїли дня 10. липня с. р. пікнік, з котрого дохід признали на „Щоденні Вісти". На доказ, що ті товариші не почувають себе Українцями, ані не признають жадної віри; що вони є правдивими комуністами, не зачисляють себе до жадної народности — вони вибрали умисно такий день підчас посту і в часі, коли правиться богослуженнє. Розуміється, що на такий пікнік не знайшли вони богато аматорів, бо доходу не було жадного, а ще й недобір оказався. Бідні товариші не мали що дати своїм аґентам на большевицьку пресу.

Володимир Яськевич.

—o—

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ.,

Посвідка на одержану жертву.

Секретар тов-а ім. Тараса Шевченка, від. 64 У. Н. Союза, в Патерсон, Н. Дж., п. М. Сас, просить нас о поміщенне слідуючого письма:

Львів, 29. червня 1921.

Ч. 3034, 5387, 3389.

Поважане Товариство ім. Тараса Шевченка в Патерсон, Н. Дж., на руки секретаря п. Теодора Гайди, 516 Мейн стр., Патерсон, Н. Дж.

Повідомляємо ввічливо, що одержаний при письмі з 16-го квітня с. р. чек ч. 1800872 на 100 долярів ми зреалізували, а рівновартність в квоті 140.000 марок польських виплатили Українському Горожанському Комітетови яко Вашу жертву на поміч голодуючим у Галичині.

Дякуємо Вам і просимо на дальше не забувати.

З високим поважаннем

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ, СПІЛКА АКЦІЙНА У ЛЬВОВІ.

Др. Л. Кульчицький,
Л. Рожанський.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщенне, за більше разів дається відповідний опуст. Дворазове оголошення в 5 стрічок $1.00.

Пошукую свого сина ЕВСТАХІЯ МАКАРУК, котрий виїхав з Коломиї, Гал., і перебував в Ню Йорку до 1915 р. Від того часу не маю жадної вістки про него. Хто знав би що небудь про него, прошу ласкаво зголоситись до ІВАН МАКАРУК, Львів, Левандівка, вул. Пястів 27, East Galicia, Europe. 81-82

Пошукую дочки АННИ ҐАЙДА з села Дубна, пов. Ланцут. Хто її знає або вона сама, зволить зголоситись, а не пожалує. — Батько (тато) NYKOLAJ GAJDA, 31 York St., Ansonia, Conn. 81-82

УНІВЕРСАЛ ІНДУСТРІЯЛ ДІСТРІБЮТІНҐ КОМПАНИ повідомляє всіх Родимців, що її офіса перенесено з під 332 E. 14-ої улиці на Бродвей, 1416, Ню Йорк Сіти (Рум 513). Потребуємо ще 12 Сейлсманів. Платня від $25 і більше тижнево. Голосіться на тут подану нову адресу: 1416 Broadway, New York City. 79-202

Пошукую ІВАНА ВОВКА; він походить з села Дички, повіт Рогатин, Гал. Має находитися в Hudson River, стейт Ню Йорк. Хтоби знав його адресу, або він сам, прошу голоситись на понизшу адресу, а дістане грошеву нагороду з подякою. STEPHEN HOBER, 95 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y. 77-82

МИХАЙЛО САДОВИЙ пошукує свого рідного брата ВАСИЛЯ САДОГО. Два роки минуло в червни як відійшов від мене і не дає про себе знати. Хтоб зі знакомих знав о нім або ти сам брате, прошу зголоситись на понисшу адресу для доручення йому двох листів з краю від родини. MIKE SADOWSKY, Colling, Mich. 78-83

Хто би знав, де живе тепер п. ВЯЧЕСЛАВ ТУСТАНОВСЬКИЙ, літ около 35, родом з Галичини, котрий жив був при East 5th St., New York City, зволить донести сейчас на адресу: DIPLOMATIC REPRESENTATIVE of GALICIA, 1901 Columbia Road, Washington, D. C. 80-81